

Puurmani keskuse projekt

*Tallinna mnt 1, Tallinna mnt 2//4/2, Jõgeva mnt 1, Tartu mnt1, Tallinna maantee, 14180
Puurmani-Tabivere tee, 14179 Puurmani-Jürikäla-Kirna tee, Puurmani alevik, Põltsamaa
vald, Jõgeva maakond*

Seotud mälestised:
Puurmani mõisa park (km reg nr 23989), Puurmani mõisa värav ja piirdeaiad (km reg nr 23990)

Seotud looduskaitsealad: Puurmani mõisa park (KLO1200480)

Maastikuarhitektuuri osa

Vastutav spetsialist, maastikuarhitekt: Sulev Nurme
Maastikuarhitekt: Mirjam Tasa

Tellija: Põltsamaa Vallavalitsus
Tellija esindaja: Kristi Klaos

Stadium: PP
Töö nr: 24012KP2
Versioon: 01
Kuupäev: 09.12.2024

Sisukord

1	Sissejuhatus	5
1.1	Projekteerimise alus.....	5
1.2	Kaitserežiim, piirangud.....	6
2	Projektlahendus	7
2.1	Projektlahenduse mõju kaitsealadele ja maanteele	7
2.2	Kontseptsioon	8
2.3	Ehitusõigus	8
2.4	Liikluskorraldus.....	8
2.5	Lammutatavad objektid, teisaldatavad objektid, raied	8
2.6	Teed ja turvakatendid	9
2.6.1	Teed, teede katendid	9
2.6.2	Tõkkepostid	10
2.6.3	Teetööde lühikirjeldus.....	11
2.7	Pargimööbel	11
2.7.1	Pink.....	11
2.7.2	Prügikast.....	12
2.7.3	Rattahoidja	13
2.7.4	Infotahvel	14
2.8	Haljastus	15
2.8.1	Haljastuse üldlahendus	15
2.8.2	Kavandatud istikute loetelu	15
3	Juhised materjalide ja tööde korraldamiseks.....	16
3.1	Projekti kasutamine ja tõlgendamine	16
3.2	Üldnõuded tööde teostamiseks	16
3.3	Toote asendamine samaväärsel tootega	17
3.4	Nõuded materjalidele ja konstruktsioonidele.....	17
3.4.1	Kvaliteediklass	17
3.4.2	Keskkonnaklass.....	17
3.4.3	Nõuded teekatte/katendi materjalidele	17
3.4.4	Nõuded kasutatavatele istikutele, istutustööd	18
3.4.5	Muru.....	19
3.4.6	Kaevetööd	19
3.5	Puude kaitsmine ehitustööde ajal.....	19
3.6	Keskkonnanõuded.....	20
3.7	Ehitusplatsi tähistamine	21
3.8	Liikluskorraldus ehitustööde ajal.....	21
3.9	Teostusmöödistus	21
4	Hooldus	22

4.1	Üldnõuded hooldusele	22
4.2	Taimestiku hooldus.....	22
4.3	Pargimööbli hooldus.....	22
4.4	Teede hooldus	23
4.5	Koristamine.....	23

JOONISED

1.	Lammutustööde plaan	M 1: 500
2.	Asendiplaan	M 1: 500
3.	Lõiked A-A kuni E-E	M 1: 100
4.	Kivilaotiste mustrid	M 1: 100
5.	Peenrad	M 1: 100

LISAD

Lisa 1. Projekteeritud kasutustaristu tootejoonised

1 Sissejuhatus

1.1 Projekteerimise alus

Käesolev projekt on koostatud Põltsamaa Vallavalitsuse tellimisel Puurmani keskuse maastikuarhitektuuri osa lahenduse kohta. Projektiga lahendatakse Puurmani aleviku bussipeatuse ümber asuv keskuse ala, parkla, välituru plats ja Puurmani mõisapargi väravahoone esine ala. Projektlahendus ei muuda välja kujunenud liikluskorraldust, riigimaantee taristut ega riigimaanteed. Projektiga nähakse ette haljastuse korrastamine ala keskel asuval liiklusingil ning ohutussaarel.

Projektala asub tervikuna või osaliselt järgnevatel kinnistutel:

- Tallinna mnt 1 (61102:002:1170);
- Tallinna mnt 2 // 4/2 (61102:002:0196);
- Tartu mnt 1 (61102:002:0126);
- Jõgeva mnt 1 (61102:002:0194)
- 14179 Puurmani-Jürikäla-Kirna tee (61102:002:2041);
- Tallinna maantee (61102:002:0295);
- 14180 Puurmani-Tabivere tee (61102:002:0294).

Projekti koostamisel on alusmaterjalidena kasutatud järgnevaid materjale:

- Geodeetiline alusplaan; koostaja WEW OÜ, töö nr GEO-136-24 (koostatud 2024. a);
- Puurmani bussijaama project; koostaja Hirvesoo Arhitektuurbüroo; töö nr A132-326/24 (koostatud 2024. a).

Projektlahendust on tutvustatud kohalikele elanikele.

Projekti autorid on Mirjam Tasa ja Sulev Nurme. Vastutav spetsialist on Sulev Nurme, volitatud maastikuarhitekt-ekspert 8, tel +372 5340 1463, sulev@artes.ee

Skeem 1. Orienteeruv projektala piir on märgitud punasega. (alus: maa-amet, 2023)

1.2 Kaitsereežiim, piirangud

Projektala jääb osaliselt muinsuskaitsealuse Puurmani mõisapargi ja Puurmani mõisaga seotud muinsuskaitsealuste ehitiste kaitsevööndisse. Seotud mälestised (Skeem 2):

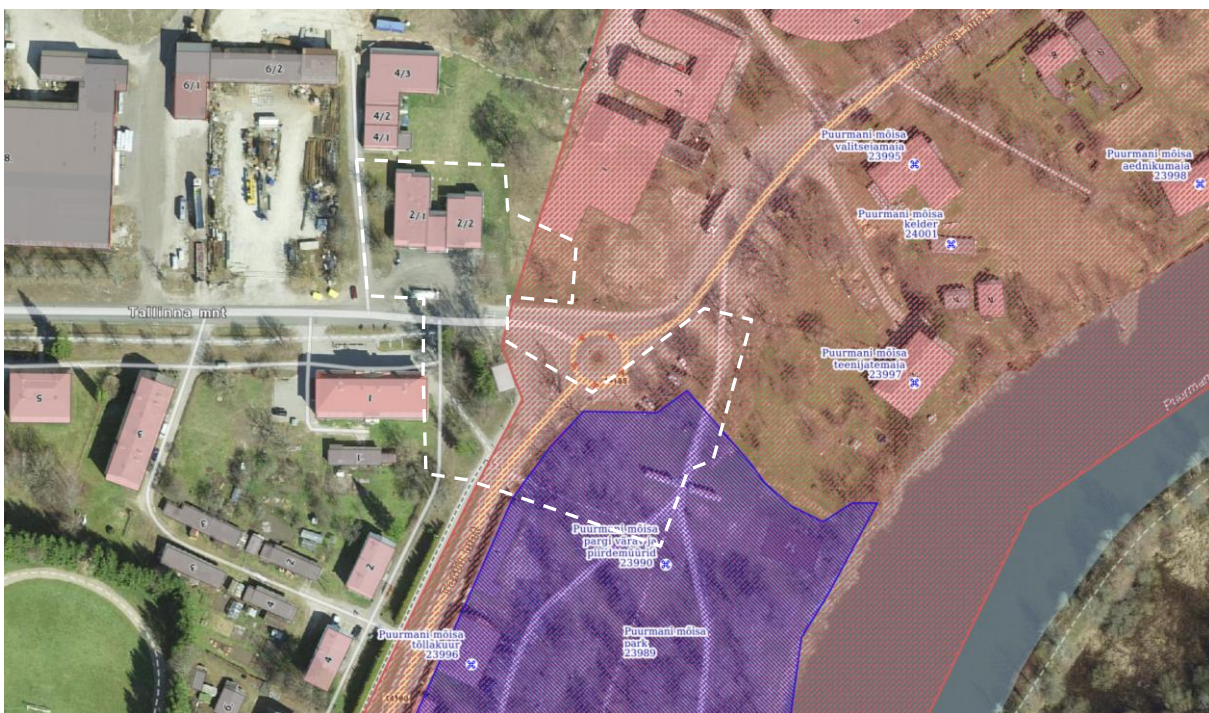
- Puurmani mõisa park (km reg nr 23989¹);
- Puurmani mõisa värav ja piirdeaiad (km reg nr 23990²).

Mõlemad viidatud on ehitismälestised, mõlemale kehtib kaitsevöönd.

Projektala jääb osaliselt looduskaitsealuse Puurmani mõisa pargi (KLO1200480³) alale. Park on kaitse alla võetud 1958. a (Põltsamaa Rajooni TSN TK otsus 04.11.1958 nr 157 Looduskaitse organiseerimisest rajoonis). Kaitsekord on määratud EV määrusega nr 64 03.03.2006 (muudetud 05.07.2023) „Kaitsealuste parkide, arboreetumite ja puistute kaitse-eeskiri“⁴.

Kaitseala valitseja on Keskkonnaamet.

Projektala jääb 14179 Puurmani-Jürikä-Kirna tee ja 14180 Puurmani-Tabivere tee kaitsevööndis. Tegevused teekaitsevööndis on reguleeritud vastavalt Ehitusseadustiku § 72.-e Tegevus tee kaitsevööndis.

Skeem 2. Projektalaga seotud mälestised. Projektala orienteeruv piir on näidatud valge joonega (<https://xgis.maaamet.ee/xgis2/page/app/kultuurimalestised>).

¹ <https://register.muinas.ee/public.php?menuID=monument&action=view&id=23989>

² <https://register.muinas.ee/public.php?menuID=monument&action=view&id=23990>

³ <https://register.keskkonnaportaal.ee/register/protected-nature-object/7352196>

⁴ <https://www.riigiteataja.ee/akt/105072023046?leiaKehtiv>

Skem 3. Projektlaga seotud looduskaitseobjektid. Projektlala orienteeruv piir on näidatud valge joonega (<https://xgis.maaamet.ee/xgis2/page/app/looduskaitse>).

2 Projektlahendus

2.1 Projektlahenduse mõju kaitsealadele ja maanteele

Projektlala ulatub loodus- ja muinsuskaitsealuse Puurmani mõisa pargi loodenuurka. Kaitsealuse pargiala loodenurk on projekti haaratud seetõttu, et olemasolevalt ülekäigurajalt Tartu mnt 1 juures liigutakse risti läbi pargi jõe poole. Ülekäiguraja pargipoolsesse külge on seetõttu tekkinud ebamäärane platsike ja pinnaserada jõe suunas Projektlahendusega on ette nähtud rada vormistada kattega teeks. Teekattele valikul on lähtutud projektlahendusega ette nähtud keskuse üldkujundusest, tee on bussijaama ümbruse platsi osa. Kuna tee vormistab oleva raja, siis ei mõjuta see ei mälestist ega looduskaitseala, pigem leevendab see kasutuskoormuse mõju lokaalsele rohttaimestikule.

Peaallee taastamine ning selle servas murukiviga mitmeotstarbelise platsi loomine parandab kaotab porise ja koleda isetekelise parkimisala ja on seetõttu nii mälestise kui looduskaitseala kontekstist kaitsealade seisundit parandav tegevus. Üksikud säilinud puud värvast maanteeeni on täna väga halvas seisundis, mistõttu nende asendamine tuleks päevakorda varem või hiljem nagunii.

Projektlahendus ei halvenda liiklemistingimusi riigimaanteedel Ehitusseadustiku § 72 mõistes. Vastupidi, projektiga välditakse ringristmikult praegu reguleerimata liikluskorraldusega parklasse pööramine, mis liiklusohutuse seisukohalt on tegemist pigem vajaliku tegevusega. Projektiga ei lisata teel liiklemist takistavaid, nähtavust piiravaid või tähelepanu hajutavaid objekte.

2.2 Kontseptsioon

Vastavalt tellijapoolsele sisendile keskendub maastikuarhitektuurne projektlahendus Puurmani keskuse visuaalse ilme ühtlustamisele. Projekti peamine eesmärk on jalakäijatele suunatud keskuse ala loomine, mis oleks omavahel senisest visuaalselt ja funktsionaalselt paremini seotud.

Põhirõhk on praeguse bussipeatuse ümbrusel (teenustemaja juures), kuhu tekib ühes uue bussiootepaviljoniga väike esinduslikum väljak. See on ka ainus koht, kuhu sellise ala luua saab. Alalt on loodud ühendused uue COOP kaupluse ja mõisapargi suunas.

Praegune porine ja ebamäärane plats mõisavärava ees on ümber kujundatud murukiviga platsiks, kus saavad vajadusel lühiajaliselt parkida pargikülastajad, kuid platsi saab kasutada ka mingite ürituste (laadad jms) korraldamiseks.

Kohalike elanike soovil on lammutatava hoone asemele Tallinna mnt 2 ette nähtud parkla sõiduautodele, mis teenindab neid inimesi, kes tulevad kaugemalt, et edasi liikuda bussidega ja jätavad auto parklasse. Jalgratastega tulijatele on parkimiskohad bussiootepaviljoni juures.

Ala on ühte seotud sarnase põhimõtte ja materjalikasutusega teekatete lahendusega.

Ette on nähtud ka Puurmani mõisa peaaltee osa taastamine peaväravast maanteeni.

2.3 Ehitusõigus

Vastavalt kokkuleppele kooskõlastab tellija (Põltsamaa Vallavara OÜ/Põltsamaa VV) ehitusõiguse asjassepuutuvate kinnistute maaomanikega.

Projektlahendus Jõgeva mnt 1 asuva kinnistu piires (COOP) on soovituslik ning tagab keskuse alal jalakäijate mugavama liikumise. Projektlahenduse rakendamine kinnistul tuleb ellu viia koostöös kinnistu omanikuga.

2.4 Liikluskorraldus

Projektlahendus ei muuda välja kujunenud liikluskorraldust va mõisapargi sissesõiduesine ala (joonis 2 pos 5), kus kaob võimalus ringristmiku äärne parkimine tee ääres pööramisega otse maanteelt. Parkimisvõimalus sõiduautodele jääb mõisa peateelt. Parkimise tingimused ja parkimiskorralduse määrab kohalik omavalitus.

2.5 Lammutatavad objektid, teisaldatavad objektid, raied

Projektlahendusega on ette nähtud lammutused on näidatud joonisel 1. Lammutamiseks määratud bussiootepaviljoni ja Tallinna mnt 2 hoone kohta tuleb vajadusel lammutustööde eelselt koostada eraldiseisvad lammutusprojektid.

Projektiga on ette nähtud teisaldada praeguse bussiootepaviljoni juures 3 liiklusmärki ja 2 valgustit vastavalt projektlahendusega muudetavale jalgtee joonele. Valgustite elektriosa lahendada tööjoonistega käesolevast projektist eraldi.

Seoses mõisa sissesõidutee äärse ala muudatustega on ette nähtud ümber tõsta 2 liiklusmärki (suunaviide Puurmani mõisale ja parkla märk).

Raiesse on määratud kokku 12 puud bussiootepaviljoni juures, kus paviljoni lammutamise ja uue paviljoni ehitamisega ei ole võimalik pindmise juurestikuga kaskesid ja kuuski vahetult hoone kõrval säilitada.

Peaallee taastamisega on ette nähtud raiuda kuni 4 puud. Need puud raiutakse vaid juhul, vahetult istutustööde eel, kui alleepuude istutamine on otsustatud, sh olemas istutamiseks vajalik taimmaterjal.

2.6 Teed ja turvakatendid

2.6.1 Teed, teede katendid

Projekteeritud teede ja platside asendiplaani on esitatud joonisel 2, katendite lõiked joonisel 3 ja kivilaotiste mustrid joonisel 4. Projektis esitatud katendite lahendused on tüüpsed. Rajamiseelselt tuleb lahendus vajadusel täpsustada tööjoonistega.

Teed ja platsid on ette nähtud sillutada betoonkivi ja betoonplaatidega. Bussiootepaviljoni tagune muster luuakse 100x100mm värviliste betoonkividega. Parkla parkimiskohad (joonis 2, pos 2) ja mitmeotstarbeline plats (joonis 2, pos 5) on ette nähtud sillutada kandilise murukiviga. Teepinnad piiratakse äärekiviga; sõidetavatel pindadel 100 mm laiune, kergliiklusteedel 50 mm laiune. Asfaltkattega kergliiklusteedele äärekivi ei paigaldata (kui joonisel ei ole näidatud teisiti). Kruusa/sõelmepind turualal (joonis 2, pos 4) piiratakse metalläärisega.

Läbivalt on kasutatud pinnakatete lahenduses tootja Betonomozaika⁵ toodangut. Murukivipindadele on ette nähtud Betonomozaika (edaspidi BM) kivi Eco Line 200x100x80mm, värvus hall. Jalgteede peamine pinnakate on neljakandiline betoonkivi BM Troja Plus, värvus „Silver“. Platside liigendamiseks on kasutatud betoonplaati Hanza 7 Plus 500x500x70mm, värvus „Silver“. Ootepaviljoni platsi „vöömuster“ laotakse BM kividega Kuba, kasutades valge ja punase tooniga kive. Kuna BM otseselt roheline tooniga kive ei tooda, kasutada servalaotiste tegemiseks Ikodor Talukivi 100x200x80mm roheline või alternatiivina BM Troja Plus, värvus „Lava“ või „Fossil“. Vöömustriga patsi servad on ette nähtud sillutada punase klinkerkiviga Wienerberger Baltrum 210x50x70mm; laotakse nii, et sillutise paksus on 70mm). Rajamisel mustri materjalilahendus konsulteerida projekti autoriga.

Äärekividena kasutada eelviidatud toodetega värvuselt (hall) ja konstruktiivselt sobivaid tooteid. Jalgteede osa äärekivide asend on igal pool maapinnaga tasa. Parklas on äärekivi kõrgus 4 cm.

Kasutatud sillutusmaterjalide kirjeldused on esitatud käesolevas peatükis allpool.

⁵ <https://www.betonomozaika.com>

⁶ <https://www.kivipartner.ee/graniidist-taringukivid/>

Foto 1, Foto 2. Vasakul Betonomozaika Troja Plus⁷, paremal klinkerkivi Baltrum⁸.

Foto 3, Foto 4. Vasakul Betono Mozaika Kuba (pildil valge ja must)⁹, paremal BM Hanza 7 Plus¹⁰.

Foto 5, Foto 6. Betonomozaika Eco Line¹¹.

2.6.2 Tõkkepostid

Multifunktsionaalse platsi ja maantee vahele on ette nähtud paigaldada betoonist postid (joonis 2). Postide kaugus asfaltkatte servast min 600 mm, postide vahe 2000mm. Projektis on näitena kasutatud Kiili Betooni piirdeposti 12.8 (kõrgus min 600 mm), kuid kasutada võib sarnast, ajaloolisele teepostile sarnast koonilist graniitposti. Kiili Betooni mudeli kasutamisel välisviimistlus hall pesubetoon või soovitatavalt eritellimusel hall harjatud betoon.

⁷ <https://www.betonomozaika.com/en/troja-plus>

⁸ <https://www.wienerberger.ee/tooted/penter-klinkersillutusivid/tootekataloog/baltrum-klinkersillutusikivi-pikkusega-210-mm.html>

⁹ <https://www.betonomozaika.ee/tooted/kuba-8b/>

¹⁰ <https://www.betonomozaika.ee/tooted/hansa-7-plus/>

¹¹ <https://www.betonomozaika.ee/tooted/eco-line-murukivi/>

Foto 7. Kiili Betoon piirdepost 12.8¹².

2.6.3 Teetööde lühikirjeldus

Tähistada nõuetekohaselt objekt ning paigaldada ehitusaegne liikluskorraldus. Kaitsta säilitatavad objektid sh haljastus. Freesida taastatava asfaltkattega aladelt amortiseerunud asfaltkate. Eemaldada projekteeritud katendite alt kasvupinnas (ladustada eraldi) ja mitte sobiv pinnas. Profileerida ja tihendada olemasolev aluspinnas. Väljakaevatav pinnase võimalik ülejääk ära vedada selleks ette nähtud ja KOV-ga kokku lepitud laoplatsile. Paigaldada ja tihendada täitepinnas. Paigaldada projekteeritud atraktsioonide ja inventari vundamendid. Paigaldada ja tihendada drenkihid, killustikalus ja katend. Paigaldada projekteeritud arhitektuursed väikevormid (pingid, prügikastid jms). Istutada puud ja põõsad, külvata muru. Puhastada teemaa-ala. Taastada rajamistöodel rikitud murupinnad.

2.7 Pargimööbel

2.7.1 PINK

Toode *Euroform W Contour 325/22*¹³

Foto/joonis
Pilt on
illustratiivne

Värvus

Puit (termotöödeldud saar v sarnane),
metallosad /pulbervärvitud

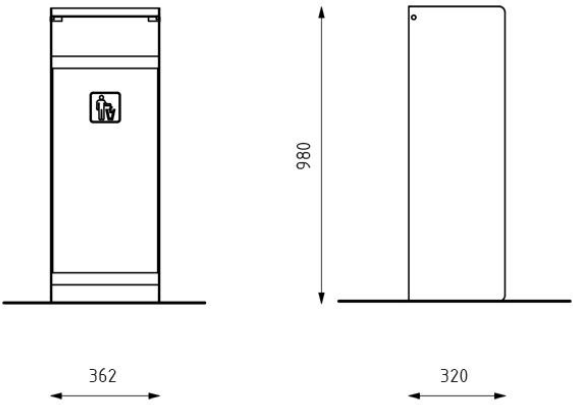

¹² <https://kiilibetoon.ee/toode/piirdepost-12-8/>

¹³ <https://www.euroform-w.com/en/products/benches+-chairs-wood/contour-325-22>

<i>Mõõdud</i>	(korrosioonikindla eeltötlusega) terasest (RAL 7016) pikkus 1770 mm, laius 690 mm, kõrgus 820 mm.
<i>Paigaldus</i>	Vastavalt tootja juhiste. Vundamendi betoonosa peab asuma sillutise/pinnase all nii, et see ei ole visuaalselt nähtav. Tehnovõrkudega ristuvates kohtades paigaldada pink vabalt seisvana (poltidega kinnitatult).
<i>Samaväärse toote tingimus</i>	Samaväärsetel toodetel peab olema täiendavalt tagatud: <ul style="list-style-type: none"> ▪ sama funktsionaalsus ja kasutusmugavus; ▪ puitosad: termotöödeldud õlitatud; ▪ metalloosad: kuumtsingitud ja pulbervärvitud teras; ▪ sama või pikem garantiiperiood; ▪ sarnane disain ja kokkusobivus arhitektuurse terviklahendusega

2.7.2 Prügikast

Toode *Dambis Streetpark MAG KMA232¹⁴*

<i>Foto/joonis</i> <i>Pilt on</i> <i>illustratiivne</i>	
<i>Värvus</i>	Metall, pulbervärvitud (korrosioonikindla eeltötlusega) terasest/alumiiniumist (RAL 7016).
<i>Mõõdud</i>	pikkus 362 mm, laius 320 mm, kõrgus 980 mm.
<i>Paigaldus</i>	Vastavalt tootja juhiste. Vundamendi betoonosa peab asuma sillutise/pinnase all nii, et see ei ole visuaalselt nähtav.
<i>Samaväärse toote tingimus</i>	Samaväärsetel toodetel peab olema täiendavalt tagatud: <ul style="list-style-type: none"> ▪ sama funktsionaalsus ja kasutusmugavus; ▪ metalloosad: kuumtsingitud ja pulbervärvitud teras; ▪ sama või pikem garantiiperiood; ▪ sarnane disain ja kokkusobivus arhitektuurse terviklahendusega.
<i>Märkus</i>	Võib kasutada sama mudeli puiduga versiooni; sel juhul puiduosa värvus, pinnatöötlus teha sarnane pingiga (vt eelmine ptk).

¹⁴ <https://www.dambis.ee/toode/prugikast-mag/>

2.7.3 Rattahoidja

Toode *Dambis Streetpark Tomi SKT3¹⁵*

Foto/joonis
Pilt on
illustratiivne

Värvus Metall, pulbervärvitud (korrosioonikindla eeltöötusega) terasest (RAL 7016).

Möödud pikkus 400mm, laius 40 mm, kõrgus 900 mm.

Paigaldus Vastavalt tootja juhisteile. Vundamendi betoonosa peab asuma sillutise/pinnase all nii, et see ei ole visuaalselt nähtav.

Samavääarse toote tingimus Samaväärsetel toodetel peab olema täiendavalt tagatud:

- sama funktsionaalsus ja kasutusmugavus;
- metalloosad: kuumtsingitud ja pulbervärvitud teras;
- sama või pikem garantiiperiood;
- sarnane disain ja kokkusobivus arhitektuurse terviklahendusega.

Märkused Võib kasutada ka sama mudeli laiemat versiooni.

¹⁵ <https://www.dambis.ee/toode/jalgrattahoidja-tomi/>

2.7.4 Infotahvel

Toode	MMCite PP425 ¹⁶
Foto/joonis Pilt on illustratiivne	
Värvus	<p>Metall, pulbervärvitud (korrosioonikindla eeltöötusega) terasest/alumiiniumist (RAL 7016).</p> <p>Tahvliosa komposiitplaat, vineer või metall, värvus tumehall (RAL7016).</p> <p>Infovälja värvus vastavalt infovälja disainile (tellitakse eraldiseisvalt).</p>
Mõõdud	pikkus 1330mm, laius 315 mm, kõrgus 2605 mm.
Paigaldus	Vastavalt tootja juhistele. Vundamendi betoonosa peab asuma sillutise/pinnase all nii, et see ei ole visuaalselt nähtav.
Samaväärse toote tingimus	<p>Samaväärsetel toodetel peab olema täiendavalt tagatud:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ sama funktsionaalsus ja kasutusmugavus; ▪ metallosad: kuumtsingitud ja pulbervärvitud teras; ▪ sama või pikem garantiiperiood; ▪ sarnane disain ja kokkusobivus arhitektuurse terviklahendusega
Märkus	Võib kasutada ka valgustusega mudelit või teiste mõõtudega sama mudeli variatsiooni.

¹⁶ <https://www.mmcite.com/en/pp>

2.8 Haljastus

2.8.1 Haljastuse üldlahendus

Puittaimede istutused on näidatud joonisel 2, püsikute istutused joonisel 5. Kuna seoses bussiootepaviljoni vahetamisega tuleb raiuda selle ümber puid, on ette nähtud ootepaviljoni ümber vabas asetuses leht- ja okaspuude istutusi arukase, palsaminulu ja iluõunapuuga. Poopuuga tehtavad vabakujulised istutused on kavandatud ka projekteeritud parkla liigendamiseks ja piiramiseks.

Mõisa peallee väravapoolse osa taastamiseks markeerimiseks on ette nähtud allee taastamine väravast maanteeni. Taastamisistutus on ette nähtud läänepärnaga (algne liik on olnud arvatavasti harilik saar, millega patoloogilistel põhjustel taastamist teha ei saa). Puude istutusvahe reas on 7.5 m.

Ootepaviljoni platsi servadesse ja haljasribadele on ette nähtud püsikutega või püsikute ja pöösastega lahendatavad peenrad (joonis 3, joonis 5). Peenrad on lahendatud vabakujulises asetuses plaanitud taimegruppidega. Kaustatud on kuiva ja teesaastet taluvamaid vähenõudlikke liike.

2.8.2 Kavandatud istikute loetelu

OKASPUUD

palsaminulg	<i>Abies balsamea</i>	2
	Kokku	2

LEHTPUUD

iluõunapuu 'Coccinella' v sarnane	<i>Malus sp</i>	1
harilik vaher 'Crimson King'	<i>Acer platanoides</i>	1
pooppuu	<i>Sorbus intermedia</i>	11
arukask	<i>Betula pendula</i>	5
läänepärn	<i>Tilia x europaea</i>	10
	Kokku	28

LEHTPÖÖSAD

kurdlehine kibuvits 'Alba' (peenardes 3 ja 4)	<i>Rosa rugosa</i>	15
	Kokku	15

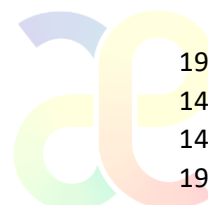
PÜSIKUD

PEENAR 1

pojeng	<i>Paeonia</i>	22
Faasseni naistenõges 'Walkers Low'	<i>Nepeta x faassenii</i>	25
aedmonarda 'Adam'	<i>Monarda didyma</i>	35
värd-kukehari 'Matrona'	<i>Sedum sp</i>	22
metssalvei 'Caradonna'	<i>Salvia nemorosa</i>	40
harilik raudrohi 'Terracotta'	<i>Achillea millefolium</i>	35
harilik sinihelmikas 'Moorhexe'	<i>Molinia caerulea</i>	55
	Kokku	234

PEENAR 2

Faasseni naistenõges 'Walkers Low'	<i>Nepeta x faassenii</i>	19
aedmonarda 'Adam'	<i>Monarda didyma</i>	14
värd-kukehari 'Matrona'	<i>Sedum sp</i>	14
metssalvei 'Caradonna'	<i>Salvia nemorosa</i>	19

harilik raudrohi 'Terracotta'	<i>Achillea millefolium</i>	13
harilik sinihelmikas 'Moorhexe'	<i>Molinia caerulea</i>	18
Kokku		97
PEENAR 3		
Faasseni naistenõges 'Walkers Low'	<i>Nepeta x faassenii</i>	22
värd-kukehari 'Matrona'	<i>Sedum sp</i>	32
harilik raudrohi 'Terracotta'	<i>Achillea millefolium</i>	23
harilik sinihelmikas 'Moorhexe'	<i>Molinia caerulea</i>	21
Kokku		98
PEENAR 4		
Faasseni naistenõges 'Walkers Low'	<i>Nepeta x faassenii</i>	19
värd-kukehari 'Matrona'	<i>Sedum sp</i>	28
harilik sinihelmikas 'Moorhexe'	<i>Molinia caerulea</i>	18
Kokku		65

Kokku püsikuid 494.

3 Juhised materjalide ja tööde korraldamiseks

3.1 Projekti kasutamine ja tõlgendamine

Käesoleva projektiga seotud dokumendid (seletuskiri, joonised, töömahtude tabel jms) on terviklikud ning kehtivad koos. Toodete ja materjalide muutmise on kooskõlastatult tellija ja viimase poolt määratud järelevalveinseneri ja projekteerijaga lubatav, kui sellega ei muutu rajatiste välimus, ei muutu või paranevad tugevusomadused, ohutus, püsivus ja vastupidavus ilmastikule.

Projektlahendus täpsustatakse järgnevas projekteerimisetappides. Maanteeäärne murukiviga ala ja mahasõidu lahendus Puurmani mõisa pargi poole tuleb täpsustada teeprojektiga.

Projekti tõlgendamisel tekkivate küsimuste korral või projekti täpsustamiseks pöörduda projekteerija poole.

3.2 Üldnõuded tööde teostamiseks

Haljastustööde teostamise kvaliteedinõuetel lähtuda üldiselt Maanteeameti juhendi "Teetööde tehniline kirjeldus" ptk-st 9. "Maastikukujundustööd".

Ehitaja peab tagama, et ehitustööd sooritatakse vastavalt Ehituseadustikule jt teistele kehtivatele seadustele ning määrustele ning läbiksid ette nähtud ülevaatuse ning kontrolli selleks määratud ametiisikute poolt. Ehitamisel tuleb juhendada Ehitusseadustiku § 12-st. Töövõtja peab kõik tööd teostama viisil, mis ei kahjusta ümbritsevat sotsiaal- ega looduskeskkonda

Tööde teostamisel tuleb kasutada traditsioonilisi ehitusvõtteid, lähtuda heast ehitustavast, üldkehtivatest ehitusstandarditest ja normidest. Tööde teostamisel lähtuda "Teetööde tehnilistes kirjeldustes"¹⁷ antud tööde kirjeldustest alljärgnevalt:

- ehitusobjekti ettevalmistus - ptk 2. Ehitusobjekti ettevalmistamine; lk 16;

¹⁷ Maanteeamet. 2016. Teetööde tehniline kirjeldus. MA 2016-016

- raadamine ja juurimine, säilitatavate puittaimede kaitse – ptk 2.2. Raadamine, teemaa puhastamine ja säilitatavate puude kaitse; lk 16;
- nõlvade kindlustamine – ptk 6.12. Kindlustustööd; lk 88;
- mulla- ja kaevetööd – ptk 3. Kaevetööd; lk 26;
- haljastustööd – ptk 9. Maastikukujundustööd; lk 136;
- betoonkonstruktsioonid – ptk 6.4. Betoonkonstruktsioonid; lk 55;
- teraskonstruktsioonid – ptk 6.6 Teraskonstruktsioonid; lk 60;
- puitkonstruktsioonid – ptk 6.14., 6.15. Puitkonstruktsioonid; Puitkonstruktsiooni värvimine; lk 71, 72.

Kõik ehitustööde ajal kahjustatud muru- ja teepinnad, samuti rajatised jm, mis on ettenähtud säilitada oleval kujul/mahus, tuleb ehitustööde lõppedes taastada nende endises seisukorras.

Tööde alustamisel tuleb informeerida tehnovõrkude valdajaid ja vajadusel täpsustada maa-aluste tehnovõrkude täpne asukoht surfimise teel.

Ehitamine tuleb dokumenteerida vastavalt majandus- ja taristuministri määrusele nr 3/ 14.02.2020 „Ehitamise dokumenteerimisele, ehitusdokumentide säilitamisele ja üleandmisele esitatavad nõuded ning hooldusjuhendile, selle hoidmisele ja üleandmisele esitatavad nõuded“.

3.3 Toote asendamine samaväärse tootega

Soovides pakkuda samaväärset toodet, tuleb see enne tellimist kooskõlastada töö koostanud maastikuarhitektiga. Toote ja selle arhitektuurse sobivuse hindamise ja kooskõlastamisega või ümberprojekteerimisega seotud kulu kompenseerib väljavahetamist sooviv isik.

3.4 Nõuded materjalidele ja konstruktsioonidele

3.4.1 Kvaliteediklass

Ehitustööde kvaliteet peab vastama Tarindi RYL 2010 klass 2 nõuetele¹⁸.

3.4.2 Keskkonnaklass

Materjalide valikul ja pinnatöötlusel arvestada kaetud konstruktsioonides keskkonnaklassi C3 nõuetega, katmata konstruktsioonides C4 nõuetega.

3.4.3 Nõuded teekatte/katendi materjalidele

Kattes ja aluses kasutatavatele jämetäitematerjalidele esitatavad nõuded:

- killustik, sh kiilutud (jalgteed, platsid).

Nõuded mulde ja aluste materjalile ja tihendustegurile:

- liivast drenkiht: $K_f \geq 1,0$ m/ööp; elastsusmoodul mõõdetuna plaatkoormus-katsega $E_{v2} \geq 65$ MPa;
- liivast täitepinna: $K_f \geq 0,5$ m/ööp; elastsusmoodul mõõdetuna plaatkoormus-katsega $E_{v2} \geq 45$ MPa;
- elastsusmoodul mõõdetuna plaatkoormuskatsega tihendatud aluskonstruktsioonil peab olema $E_{v2} \geq 120$ MPa;

¹⁸ Tarindi RYL 2010 : ehitustööde kvaliteedi üldnõuded. Hoone kande- ja piirdetarindid / Rakennustietosäätiö RTS, Rakennustieto OY, Eesti Ehitusteabe Fond; üldselgitus kvaliteediklassidele vt lk 19, ptk 2.3; puittarindite ehitus vt ptk 71 lk 217-238).

- muldkeha aluspinnas ja täitematerjali kihid peavad nõuetekohaselt olema tihendatud ja täidetud peab olema tingimus $Ev2/Ev1 < 2,3$.

Märkused:

- täitematerjalide ja filleri minimaalsed katsesagedused ja katsemeetodid on määratud EVS 901-1:2009 Tee-ehitus tabelis 12;
- teetöödel kasutatavate pinnaste filtratsioonimoodulid tuleb määrata maksimaalse standardtiheduse ning optimaalse niiskuse juures vastavalt standardi EVS 901-20 „Tee-ehitus. Katsemeetodid.“ nõuetele;
- tööde teostamisel juhendada määrusest „Tee ehitamise kvaliteedi nõuded“;
- killustikalused ehitada vastavalt juhisele „Killustikust katendikihtide ehitamise juhis“;
- KKEJ – „Killustikust katendikihtide ehitamise juhis“;
- TEKN – „Tee ehitamise kvaliteedi nõuded“.

3.4.4 Nõuded kasutatavatele istikutele, istutustööd

Istutustööd tuleb teostada vastavalt EVS 939-4:2020 Puittaimed haljastuses. Osa 4: Puuhooldustööd ptk 4 „Istutustöö“ kohaselt. Kõik istikud peavad olema kvaliteetsed, st vastama standardi EVS 939-2:2020 ptk-s 4 ja ptk-s 5 ja ptk-s 6 esitatud üldnõuetele

Defektseid istikuid istutada ei tohi. Kõik istikud peavad olema nõuetekohaselt märgistatud (EVS 939-2:2020 ptk 7.2.), et oleks istutuseelselt võimalik kontrollida päritolu ja kvaliteedigarantiid. Kasutatavatel materjalidel või nende pakendite või/ja saatedokumentide alusel peab olema võimalik kontrollida toodete vastavust kehtivatele nõuetele ja projektile. Eelistada Eestis kasvatatud istutusmaterjali.

Taimede istutamisel ja istikute valikul tuleb juhendada standarditest EVS 778:2001 „Ilupuude ja põõsaste istikud“, EVS 843:2016 „Linnatänavad“ ja EVS 939:2020 „Puittaimed haljastuses“. Istutamisel kasutatavad istikud peavad kvaliteedilt ja suurstelt vastama vähemalt Eesti Standardile (EVS 939-2:2020). Lähtuda võib ka soovitatavalt Tallinna linna "Avalikule alale puude istutamise kord"¹⁹ §6...9 antud istutustööde kvaliteedinõuetest. Kasutada ainult Eesti päritolu istutusmaterjali või äärmisel juhul 5 või 6 kliimatsooni kuuluvates maades toodetud istutusmaterjali. Põõsastel ja püsikutel kasutada nõuistikuid. Taimed tuleb istutada ühtlaste vahedega, kuid mitte korrapärases asetuses.

Istutusaugud tuleb täita kvaliteetse kasvupinnasega arvestades nõutud pinnase kogust taime kohta, kvaliteedinõuded vastavalt EVS 939.4:2020. Põõsaste ja püsikute istutusaladele tuleb rajada ühtne kasvualus. Kasvualuse tuleb ette valmistada 600 mm sügavuselt (olev pinnas välja kaevata ja utiliseerida KOV regulatsiooniga ette nähtud korras). Istutusala peab olema tasane ja tasandatud, ala ei tohi olla keskelt lohus. Istutuslale tuleb lisada kvaliteetne kasvumuld (nõuded mullale vt EVS 939-4:2020 Tabel 4.2.). Istutusaug tuleb teha sama sügav, kui juurepalli kõrgus. Istutamisel peab juurekael jääma maa peale või 1-2 cm kõrgemale arvestades istutusjärgset mulla tihenemist. Istutusaug peab olema mullapallist kõikidest külgedest vähemalt 15 cm laiem. Istik peab olema augus otse. Muld tihendatakse istiku ümber kergelt vajutades ja kastetakse 20-30 l/m² kohta.

Puude istikute ümbrus multšida purustatud okaspuukoorepuruga (männikoorepuru või lehisekoorepuru fr 30...40 mm), multšikihi paksus 50...80 mm. I Põõsaste ja püsikute istutusalad

¹⁹ <https://www.riigiteataja.ee/akt/407062013001>

multšida poolkõdunenud männikoorega 50...80 mm paksuselt. Istustusaladele filterkangast paigaldada ei ole vaja. Põõsaid toetada ei ole vaja.

Istutustööd teostada vastavalt Eesti Standardile (EVS 939-4:2020). Istutustööd teha soovitavalt aprilli II-III dekaadis ja mai I-II dekaadis või septembri II-III dekaadis ja oktoobri I dekaadis. Istutamisel lõigata ära vaid kuivanud ja vigastatud oksad. Peale istutamist rikkalikult kasta.

Istutustöid tuleb teostada pädeva isiku järelevalve all (vähemalt aednik III, arborist III või maastikuehitaja III kutsetunnistusega isik või muu haljastuse või maastikuarhitektuurse kõrgharidusega isik, kellel on vähemalt 3 aastane maastikuehitustööde alane parktika).

Istutustööde tegijal on kohustus hooldada istikuid garantiikorras kahe aasta jooksul peale istutustööde tegemist. Garantiihooldusel lähtuda soovitatavalt Tallinna linna "Avalikule alale puude istutamise kord"²⁰ §16...20 antud sätetest.

3.4.5 Muru

Muru taastamistööl lähtuda juhendmaterjalis "Teetööde tehniline kirjeldus" (2016) ptk 9.2. "Muru rajamine" antud kvaliteedinõuetest.

Murusegusse võib soovi korral külvata või siirdada madalaid õitsvaid aastaimi (valge ristik, kirikakrad, roomav tulikas jms).

3.4.6 Kaevetööd

Kaevikute tegemisel muld koorida ja ladustada täitepinnasest eraldi ning kasutada taas maapinna tasandustöödel. Vundamendiaukudest ja teekünadest välja kaevatav aluspinnas (täitepinnas) kasutada taas maapinna tasandustöödel. Väljakaevatava pinnase sobivuse tagasitäiteks konstruktsioonides (teed, süvendid jms) otsustab järelevalve insener.

Kaevetöödel ei tohi kasvavate puude üle 4 cm läbimõõduga juuri läbi raiuda. Kui sellise läbimõõduga juured jäävad kaevetööde alasse, siis tuleb seal kaevata labidaga käsitsi või õhkabidaga.

Väljakaevatud mättaid ja kasvumulda võib kasutada kohapeal haljastustöödel, kui välja kaevatud ja täitepinnasest eraldatud muld sõelutakse.

Tööde alustamisel tuleb informeerida tehnoorkude valdajaid ja vajadusel täpsustada maa-aluste tehnoorkude täpne asukoht vajadusel surfimise teel.

Kaevetööde teostamisel tuleb järgida KOV kaevetööde eeskirja.

3.5 Puude kaitsmine ehitustööde ajal

Puude kaitsmisel ehitustööde ajal lähtuda Eesti Standardist EVS 939-3:2020 „Ehitusaegne puude kaitse“. Säilitatavate puude, mille võra ulatub ehitustööde alasse, tuleb tüve ümber siduda püstised prussid (nn seeliku lahendus), prusside ja tüve vahele panna pehmendus (kaablikõri, autorehvid vms, prussidest kaitse peab katma juurekaela ja ulatuma kogu tüve kõrguseni) ning jälgida, et ehitustööde käigus ei vigastataks puu oksa. Vajadusel võib kärpida puu alumisi oksa, kuid peab säilima antud puule iseloomulik võra kuju. Kärpimist võib teha vaid kutsetunnistust omav arborist.

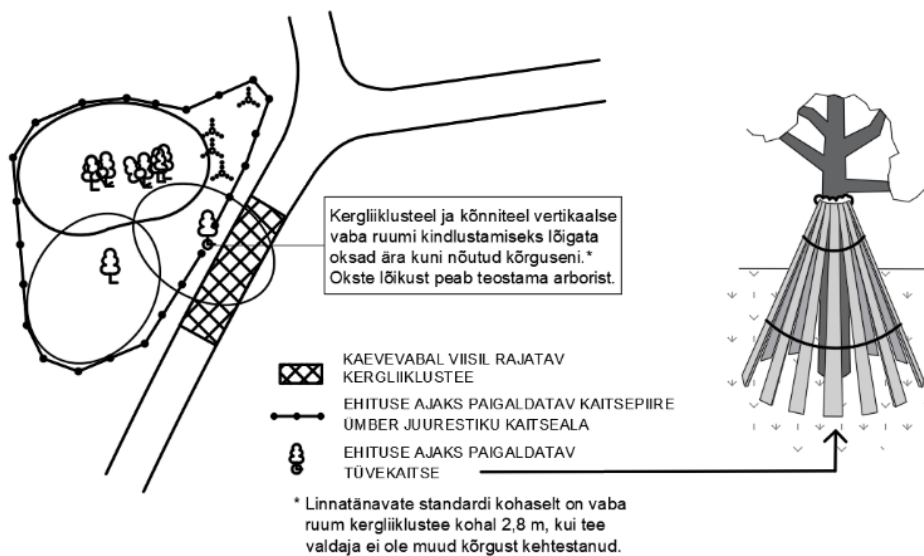
²⁰ <https://www.riigiteataja.ee/akt/407062013001>

Samuti tuleb jälgida, et ehitusseadmetega ei sõidetaks puude juurtel ega ladustataks ehitusmaterjale. Tallamise eest kaitset vajav juurestik ulatub vähemalt puu võra välisjoonest u poole puu võra läbimõõdu kaugusele.

Kui ruumipuudus sunnib ehitusmaterjali puu alla ladustama, kaetakse koht kõigepealt u 20 cm paksuse liiva- või kergkruusakihiga, mille peale asetatakse puidust vms materjalist restid ehitusmaterjalide ladustamiseks.

Ehituse lõppedes koristatakse kaitsekihid.

Skeem 4. Säilitatavate puittaimede kaitse ehitusobjektil. Väljavõte EVS 939-3:2020 Puittaimed haljastuses, osa 3: Ehitusaegne puude kaitse, skeem lk 19.

3.6 Keskkonnanõuded

Tööd tuleb teha keskkonda säästvalt ja väljaspool töömaad ei ole lubatud rohttaimede (murukamara) tallamine. Väljaspool töömaad on lubatud vältimatud tööd kerge tehnikaga, mis ei jäta säilitatavale pinnasele kahjustusi või jälgi. Pinnasekahjustuste tekkimisel tuleb rohttaimestikuga pinnad taastada.

Ehitustöid ja raietöid ei tohi planeerida lindude pesitsusperioodile (1. aprillist kuni 15. juulini) ja rohttaimestiku ning puittaimestikuga tärkamisperioodile (oriendruvalt aprilli algusest juuli lõpuni).

Ehitusmaterjalide lõikamine ja ettevalmistamine võib toimuda selleks ette nähtud laoplatssidel. Mitteohtlikud jäätmed ladustada KOV-ga kokkulepitud laoplatssidel väljaspool looduskaitseala piire. Lammutamisel tekkinud materjaliliseerida vastavalt jäätmeäitlusseadusele ja kohaliku omavalitsuse regulatsioonile. Lammutamisel tekkinud ohtlike materjalide (immutatud puit) käsitlemine peab toimuma vastavalt Tervisekaitse- ja Ohutusnõuetele ning Jäätmeseadusele. Sügavimmutatud puitmaterjali, materjalide pakendeid, montaažist üle jäävaid plastikosi jms ei tohi põletada.

Ehituse töövõtja vastutab kõikide ehitustegevusega tekitatud keskkonnakahjude, ka ehitusplatsist väljaspool olevate eest. Töövõtja on kohustatud omal kulul likvideerima kõik ehituse käigus tekkinud kahjustused. Tekkinud kahjustused alal likvideeritakse lähtuvalt konkreetsest juhtumist kooskõlastades tegevuse Tellija ning vajadusel Keskkonnaametiga. Ehitustöödel kahjustatud pinnas tuleb tasandada, tasandatud alad murustatakse pealekuviga. Välja kaevatud ja üle jääv pinnas veetakse ära või kasutatakse materjali sobivuse korral haljastustöödeks. Raiejäägid töödelda ümber kütteks või saematerjaliks, oksad töödelda hakkepuiduks.

Ehitaja peab vältima saasteainete sattumist pinnasesse ja põhjavette. Ehitamisel kasutatavad keskkonda saastavad vedelikud peavad olema ladustatud lekkekindlalt. Kütuste ja õlide ladustamine objektil on keelatud, ehituseks kasutatavate immutite, värvide jm ladustamine on lubatud vaid vastavate kemikaalidega seotud tööde teostamise ajal, kui objektil viibivad töölised. Kemikaale ei ole lubatud laoplatssidel hoida järelevalveta. Kemikaale tuleb hoida, kasutada, käidelda ja utiliseerida vaid tootja poolt lubatud juhiseid järgides. Masinate ja seadmete tankimine ei tohi toimuda veekogudele lähemal kui 30 meetrit.

3.7 Ehitusplatsi tähistamine

Ehitustööde tegemise ajaks, sh puude hoolduse ja langetamise ajal, on vajalik objekt nõuetekohaselt märkide ja viitadega tähistada. Ehitustööde ajal peab olema ala kõrvalistele isikutele ja kõrvalisele transpordile läbipääs suletud. Laoplatssid tuleb piirata ajutise piirdega.

3.8 Liikluskorraldus ehitustööde ajal

Liikluskorralduse ehitustööde ajal organiseerib ja selle eest vastutab ehitaja. Enne ehitustööde peab ehitaja koostama ehitusaegse liikluskorralduse skeemi, mis tuleb kooskõlastada kohaliku omavalitsuse ja Transpordiametiga.

Ehitustööde ajal peab olema läbipääs mööda ala läbivaid maanteid tagatud. Juhul, kui toimub tegevus, mis takistab või ohustab liiklemist projektalale viival kohalikul teel, tuleb tööpiirkond tähistada, paigaldada ajutised hoiatusmärgid ja ette näha liikluskorralduslikud meetmed vastavalt majandus- ja kommunikatsiooniministri määrusele "Liikluskorralduse nõuded teetöödel"²¹.

3.9 Teostusmöödistus

Käesoleva projektiga kavandatud rajatiste kohta tuleb koostada teostusjoonised. Teostusmöödistus tuleb teha vastavalt majandus- ja taristuministri 14.04.2016 vastu võetud määrusele nr 34 „Topogeodeetilisele uuringule ja teostusmöödistamisele esitatavad nõuded“.

Teostusjoonistele kantud informatsioon peab kajastama rajatist iseloomustavaid parameetrid (möödtmed, materjal jms).

²¹ Liikluskorralduse nõuded teetöödel. RTL 2003, 54, 779

4 Hooldus

4.1 Üldnõuded hooldusele

Alljärgnevalt antakse projekteerijapoolsed üldnõuded projekteeritud rajatiste hoolduseks. Rajatise tuleb kasutada sihipäraselt vastavalt Ehitusseadustiku § 16 ja 19-le ning hooldada hea tava ja alljärgneva hooldusjuhendi järgi. Kui ehitises tehakse muudatusi, tuleb alljärgnevat hooldusjuhendit muuta. Hooldustööde organiseerimiseks on soovitatav kasutada hooldustööde päevikut. Taristu kasutus- ja hooldusjuhendi peab koostama vastavalt "Ehitamise dokumenteerimisele, ehitusdokumentide säilitamisele ja üleandmisele esitatavad nõuded ning hooldusjuhendile, selle hoidmisele ja esitamisele esitatavad nõuded"²² §14 (2) –le taristu ehitaja arvestades (ja vajadusel täiendades) käesolevas projektis esitatud nõudeid ning valmistoodete tootjate poolt esitatud nõudeid arvestades. Taristu korralise auditi kord tuleb töötada välja ehituse valmimisel Kohila VV ja ehitaja koostöös vastavalt "Ehitise auditi tegemise korrale"²³.

4.2 Taimestiku hooldus

Istutatud taimi tuleb min 2 aasta jooksul vegetatsiooniperioodil kasta 1 kord nädalas. Kastmisnorm puu kohta min 50l. Püsikute ja põõsaste alal kasta 1 kord nädalas nii, et pinnas on niiskunud vähemalt 20 cm sügavuselt.

Kord kuus tuleb kontrollida puittaimede tugesid, vajadusel sidemeid pingutada. Multši täiendada vajadusel kevadel. Istutusala tuleb rohida min 1 kord kuus vegetatsiooniperioodil.

Nõuded olemasoleva puistu hoolduseks:

- tormimurd, lumemurd ja rajatiste kasutamist segavad oksad ja uuendus likvideeritakse jooksvalt aastaringsest hiljemalt nädala aja jooksul peale probleemist teavituse saamist; juhul kui langenud oksad vm takistavad mõne mänguala/mänguvahendi vm tarindi ohutut kasutamist, tuleb mõjumatud ala ajutiselt sulgeda kuni probleemi lahendamiseni;
- jooksvalt tuleb igal aastal vähemalt 1 kord märtsis kasvavate puude võrad üle vaadata ja teostada hoolduslõikus vastavalt vajadusele.

Nõuded rohttaimestiku hoolduseks: murualasid niita 1-4 korda kuus.

Lehtede eemaldamine teedelt teha jooksvalt vastavat vajadusele. Pargialalt lehtede eemaldamise otsustab omavalitsus. Lubatav on lehtede purustamine pargialal juhul, kui lehed vaalutatakse väljaspool puude juurestiku ala ja purustamine toimub seal.

4.3 Pargimööbli hooldus

Nõuded väikevormide hoolduseks:

- väiketaristu tehnilist seisundit kontrollitakse hoolduspäeviku alusel perioodil aprill-november mitte harvem kui üks kord kuus;
- purunenud osad, kasutamist raskendavad või kasutajale ohtlikud vigastused kõrvaldatakse jooksvalt hiljemalt 10 päeva jooksul peale teavituse saamist; juhul, kui kohene jooksev remont ei ole võimalik, suletakse tarind kasutamiseks või eemaldatakse probleemne osa kuni vea kõrvaldamiseni;

²² RT I, 09.09.2015, 3

²³ RT I, 25.09.2015, 9

- kasutuspinnad (pingid, käsipuud jne) puhastatakse perioodil aprill-november linnusõnnikust jm mustusest mitte harvem kui 1 kord kuus, muul ajal vastavalt vajadusele;
- graffiti eemaldatakse 1 kord hooajal; soovitatav on kasutada pindade graffiti vastase kaitseainega töötlemist;
- kasutamist takistavad pinnakahjustused (vandalism jms) likvideeritakse hiljemalt 10 päeva jooksul peale probleemist teavituse saamist, paljandunud immutamata puit töödeldakse puidukonservandiga jooksvalt; korrodeeruvad metallosad puhastatakse, krunditakse ja värvitakse jooksvalt; juhul, kui kohene jooksev remont ei ole võimalik, suletakse tarind kasutamiseks või eemaldatakse probleemne osa kuni vea kõrvaldamiseni;
- pinnatöötluste uuendamine teha vastavalt kasutatud pinnatöötlusvahendite tootja juhiste sagedusega, mis tagab konstruktsioonide maksimaalse kestuse;
- mööbli jooksev remont ja korraline hooldus teha vastavalt konkreetse toote juhistele.

4.4 Teede hooldus

Nõuded teede hoolduseks:

- pindade seisundit kontrollitakse kaks korda aastas: mais ja oktoobris;
- purunenud betoonkivid vahetatakse vastavalt vajadusele;
- kruusa- ja sõelmepindadele tekkinud augud remonditakse kaks korda aastas;
- ära vajunud/ära kantud puiduhake/koorepuru peenardele lisatakse üks kord aastas: aprillis-mais. Betoonkivipindu mitte soolatada, kasutada libedusetõrjeks graniitliiva või liiva.

4.5 Koristamine

Ala koristamine olmeprahist tehakse vastavalt KOV üldisele regulatsioonile.

